

Kommunal- og moderniseringsminister
Nikolai Astrup

Postboks 1025 Sentrum, 0104 Oslo

Telefon 21 02 34 00
Besøksadresse Tullins gate 2

Kontingentskonto 8101 51 77837
Bankkonto annet 8101 28 96883

post@forskerforbundet.no
www.forskerforbundet.no

Foretaksnr 971 422 505

Deres ref:

Vår ref: 210299/1

Vår dato: 12.11.2020

Forskerforbundets innspill til handlingsplan for bærekraftsmålene

Forskerforbundet takker for muligheten til å gi innspill. I Forskerforbundets verdiplattform er det nedfelt at Forskerforbundet lokalt og sentralt skal bidra til at Norge når FNs bærekraftsmål. I vårt arbeidsprogram heter det at «FNs bærekraftsmål for 2030 synliggjør behovet for helhetstenkning og handlekraft i møte med samfunnsutfordringer globalt, nasjonalt og lokalt». Kampen for klima og bærekraft vinnes ikke uten hjernekraft

Akademia er en premissleverandør i arbeidet med bærekraftsmålene. Kunnskap og kompetanse er avgjørende for å løse utfordringene vi står overfor og sektoren må rigges for dette. Bærekraftsmålene vil prege undervisning og forskning i årene framover. Forskerforbundet ønsker en tydeligere forsknings- og utdanningspolitikk der bærekraftsmålene er integrert og en sterkere satsing på forskning og utviklingsoppgaver som bidrar til å innfri bærekraftsmålene.

Forskning

Vi trenger kunnskapsbaserte løsninger. En sterkere satsing på forskning og utvikling vil gi kunnskapsgrunnlag som er nødvendig for å nå bærekraftsmålene. Det må legges til rette for tverrfaglig forskning. Det satses på teknisk og naturvitenskapelig forskning, men det er viktig å se helheten. Vi mangler forskning på implementering av tiltak, konsekvenser av en annen næringspolitikk og forskning på hvordan mennesker skal møte klimakrisen og andre utfordringer knyttet til bærekraftsmålene. Klimaendringene innebærer kulturelle, helsemessige, politiske, samfunnsvitenskapelige og økonomiske utfordringer. Dialog og samarbeid mellom utdannings- og forskningsinstitusjonene blir viktig, og det må legges til rette for samarbeid, tverrfaglig og tverrsektoriell samhandling. Skal vi løse framtidens utfordringer må vi forske mer.

Kampen for vitenskap

Det forskningsbaserte kunnskapsgrunnlaget er på mange områder overveldende. Likevel er det mange som velger å ikke stole på forskningen. En stor andel nordmenn tror ikke på menneskeskapte klimaendringer. Kampen for vitenskap og bærekraftsmålene henger derfor sammen. Mistillit til forskning vil ikke bidra til å nå

bærekraftsmålene. Å styrke den akademiske friheten og forskningens uavhengighet er avgjørende for framtidig forskning på feltet.

Utdanning

En tydeligere utdanningspolitikk for bærekraft betyr at bærekraftsmålene er en integrert del av undervisning på alle nivåer i høyere utdanning. Målsettingen må være å sette framtidige arbeidstakere i stand til å leve i tråd med målene, ved å utvikle utdanning som understøtter målene. Dette må gjelde alle utdanningsløp innen alle fagområder. Vi skal formidle kunnskap til morgendagens studenter og arbeidstakere som skal bidra til omstillingen. Da må vi vite hvilken kunnskap de vil ha behov for. Utdanningsinstitusjoner bør integrere bærekraftsmålene i rammeplaner, retningslinjer og praksis. Dette må imidlertid ikke gå på bekostning av forskernes faglige og akademiske frihet.

Styrk partssamarbeidet

Det er ikke bare innen forskning det må legges til rette for dialog og samarbeid. Bærekraftsmål nummer åtte betegnes som fagbevegelsens bærekraftsmål, målet skal «fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle». Anstendig arbeidsliv for alle er en del av hele fagbevegelsens eksistensgrunnlag, også for Forskerforbundet.

I Norge er omfattende omstillinger avhengig av samarbeid med og oppslutning fra fagbevegelsen. Ambisiøse klima- og bærekraftsmål krever omfattende omstillinger, både teknologisk, organisatorisk og kunnskapsmessig. Det norske samfunnet har lang tradisjon for partssamarbeid i arbeidslivet og er godt rustet til slike omstillinger. Myndighetene, arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene må skape en tydelig forbindelse mellom forsknings-, arbeidslivs- og sosialpolitikk i arbeidet med bærekraftsmålene. Partssamarbeidet må tas i bruk og ordninger for medbestemmelse og medvirkning i gjennomføringen av omstilling. Fagforeningers og tillitsvalgtes involvering er viktig for å skape involvering, legitimitet og forankring av arbeidet og tiltak. Styrking av partsamarbeidet er derfor viktig.

For fagbevegelsen nasjonalt og globalt, er det viktig at omstilling til det grønne skiftet skjer på en rettferdig måte og angår alle. Viktige avgjørelser må gjøres i demokratiske fellesskap der ingen enkeltgrupper eller bransjer påføres en urimelig belastning. Å arbeide for arbeidstakeres rettigheter og medbestemmelse er derfor viktig for å fremme bærekraftsmålene. Styrking av partssamarbeidet er en sentral del av Forskerforbundet løpende arbeid, blant annet som forhandlingspart i revidering av avtaleverk der bærekraftsmålene inkluderes. Forskerforbundet er også partner i Medbestemmelsesbarometeret, som skal overvåke og måle trykket på medbestemmelse i det norske arbeidslivet.

Verden reddes ikke på kortidskontrakt

Anstendige arbeidsvilkår gir bedre forutsetning for å løse krisen vi står overfor. Ingen løser klimakrisen på midlertidige arbeidskontrakter. Å løse komplekse samfunnsutfordringer krever langsiktighet og forutsigbarhet i arbeidsbetingelser. Forskere må gis arbeidsbetingelser som sikrer langsiktighet, stimulerer til kunnskapsdeling og gir rom for risiko. Vi opplever i økende grad interessekonflikter mellom eksempel sterke næringsinteresser og miljøhensyn. Mange forskere opplever å komme i et krysspess hvor det stilles spørsmål ved forskningsresultatenes gyldighet eller forskernes objektivitet. Arbeidet med bærekraftsmålene og de store omstillingen som kreves, sannsynliggjør en økning i type interessekonflikter. For Forskerforbundet er det viktig å forsvare de forskere som opplever hets for sin forskningsformidling.

Hvilke ønsker har vi for handlingsplanen?

For Forskerforbundet er det viktig at en handlingsplan bidrar til å tydeliggjøre ansvar for arbeid med bærekraftsmålene. Dette gjelder også framdriften i arbeidet i ulike sektorer og bransjer. Det gjennomføres mye godt arbeid for å innfri bærekraftsmålene, men mye er lite koordinert og det mangler tydelige rammeverk for gjennomføring.

Med vennlig hilsen
Forskerforbundet

Guro Elisabeth Lind
Leder

Birgitte Olafsen
Generalsekretær